

vist gaa akkurat paa samme Maade, selv om dette Lovforslag fra radikal-socialdemokratisk Side blev gennemført.

Jeg vil endvidere sige til den ærede radikale Ordfører, at jeg tror, vi skal lade 1864 hvile, jeg tror hverken det ærede Medlem eller jeg er kompetente Dommere; i hvert Fald er der ikke Tid til under en Debat som denne at fordybe sig i, hvad der skete i 1864. Der er vel ogsaa en Mulighed for, at Politikerne den Gang ikke var helt paa Højde med Situationen, men det skal jeg ikke komme ind paa. Ved at høre det ærede Medlem fik man nærmest Indtryk af, at det ærede Medlems Mening var, at det ogsaa havde været bedst, om vi paa det Tidspunkt havde haft afrustet, saa at en lille oprørske Gruppe altsaa kunde have skaltet og valtet med Landet, som den havde Lyst til. Er det virkelig det ærede Medlems eller hans Partis Opfattelse? De Herrer og Damer fra den Side siger: Vi skal ikke have noget som helst Forsvar, vi skal finde os i alt. Og det er det, vi fra vor Side ikke vil være med til; dette kan vi ikke erkende. For Resten synes jeg ogsaa, det var et uheldigt Eksempel, det ærede Medlem nævnte med Italiens Overfald paa Grækenland. Det ærede Medlem vilde bevise, at Grækenland ikke forsvarede sin Neutralitet. Nej, Grækenland valgte det fornuftige at gaa til den Forening, hvoraf det er Medlem, da det vidste, at det var Italien, der havde forbrudt sig, og at det derfor maatte have Folkeforbundet helt paa sin Side. Under en regulær Kamp som under den Verdenskrig, vi nylig har gennemlevet, ophæves jo Lovene, og da gælder det for det enkelte Land om saa vidt muligt at værne sit eget Landomraade. Det er jo saa ofte blevet fremhævet, og det kan ikke modsiges, at hvis vi ikke havde haft en Militærordning nogenlunde i Lighed med den, vi havde i 1914, ved Verdenskrigens Udbrud, vilde vor Neutralitet være blevet krænket — og hvorledes det saa vilde have set ud for vort Land i dette Øjeblik, er der ingen, der kan sige noget om. Lad os tænke os et analogt Tilfælde: at f. Eks. Belgien, der ogsaa er et lille Land, havde afrustet og ikke vilde have med noget som helst i Retning af Forsvar at gøre. Hvem ved saa, hvorledes Udfaldet af Verdenskrigen var blevet? Og tror man, det var gaaet Belgien godt bagefter, hvis man kunde sige om det, at det havde ladet 5 og 7 være lige og ikke havde interesseret sig det fjerneste for at forsvare sit Landomraade? Og Belgien for var jo lidt, saa det forslaar noget; dette Land har gennemgaaet noget, hvad vi jo ikke har, det har faaet en

Anskuelsesundervisning. Det er for Resten interessant i denne Forbindelse at lægge Mærke til, hvorledes Stillingen er i Øjeblikket. Ringeagter man nu i Belgien alt, hvad man kan kalde et nationalt Forsvar? Nej! Og det gør man ikke helt ind i det belgiske Socialdemokrati. Jeg har netop nævnt, at en saa fremragende socialdemokratisk Fører som Vandervelde, der jo har et Verdensnavn, er blandt dem, som har udtalt sig for, at man maa have et nationalt Forsvar, saaledes som Verden ligger; man kan næsten sige, at han har udtalt sig direkte imod den Anskuelse, som er raadende her paa Bjerget blandt Radikale og Socialdemokrater. Det er det, vi har hævdet fra vor Side: at de smaa Stater maa være i nogenlunde Fodslag med hinanden. Det er ganske naturligt, at de smaa Lande er forrest i Bestræbelserne for Nedrustning, og det er netop det, Danmark er — vi maa blot ikke indtage en fuldkommen isoleret Stilling.

Nu bliver ogsaa Hanssen-Nørremølle citeret, og det er ret interessant. Hanssen-Nørremølle holdt som bekendt, da han var Medlem af Folketinget, en Tale under Forsvarslovenes Behandling, og han udtalte sig kraftigt for den Stilling, Venstre har indtaget — han var jo ogsaa Medlem af Venstregruppen paa Rigsdagen. Men da mærkede man ikke noget til, at det ærede Medlem eller de Radikale i det hele følte sig foranlediget til at lade sig vejlede af Udtalelser af Hanssen-Nørremølle. Nu, da han er ude af Rigsdagen, bliver han citeret her; men jeg synes, det havde været rart, om man havde lyttet noget til hans Udtalelser, da han sad i Rigsdagen og deltog i Rigsdagens Arbejde — han var, som sagt, fuldstændig enig i de Betragtninger, der blev fremført fra Venstres Side, og han sad for Resten i det Folketingsudvalg, der havde med Sagen at gøre.

Den almindelige Værnepligt, som man altsaa vil gaa bort fra, talte den ærede radikale Ordfører heller ikke saa lidt om. Jeg har jo tidligere udtalt mig om dette Spørgsmaal. Det, som i Virkeligheden sker, hvis et Forslag som det, her er stillet, bliver gennemført, er, at man for Penge køber Folk til eventuelt at ofre deres Liv. Det er det, Forslaget indeholder, og det er herom, jeg siger, at det ikke er et op-højet Ideal at stille imod. Disse Ord kan ogsaa være henvendt til det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Marie Hjelm). Man faar ingen bedre Maalestok for Demokrati, sagde dette ærede Medlem, end ved at undersøge Partiernes Stilling til